

LÚČ – Domov sociálnych služieb č. 139, 044 21 Šemša

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím 831 54 Bratislava DS, Račianska 153		
Ev. č. zápisu	122/19	
Číslo spisu	71/13/2019/DSS	
RE700789888SK	19. 08. 2019	
Osobne	Poštou ☒	Inak
Prílohy	4	Výdavok Podpis
		831 54

**Úrad komisára pre osoby
so zdravotným postihnutím
JUDr. Zuzana Stavrovská
Račianska 153
Bratislava 35**

Vaša zn.
M/13/2017/DSS

Náša zn., č.j. 279/2019

Šemša, 14.08.2019

Vážená p. JUDr. Stavrovská

Na Váš list zn. M/013/2017/DSS zo dňa 05.08.2019 vo veci podania informácií o plnení uložených opatrení Úradom komisára pre osoby so zdravotným postihnutím Vám dávame na vedomie nasledovné :

V oboznámení s výsledkami monitoringu nášho zariadenia zo dňa 23.07.2018 nám bola z Vašej strany daná lehota na vyjadrenie nášho stanoviska k predmetnej veci v lehote do 10 dní. Stanovisko LÚČ – DSS Šemša k výsledku monitoringu pod sp. zn. 311/2018 Vám bolo zaslané aj s prílohami dňa 07.08.2018. / vid'. príloha fotokópia /.

Zároveň Vám zasielame informácie o plnení uložených opatrení zaktualizované k dnešnému dňu, t.j. k 14.08.2019.

S pozdravom

Ing. Martin Vatra
poverený riadením LÚČ – DSS Šemša
LÚČ-Domov sociálnych služieb
Šemša č. 139
044 21 Šemša 3

IČO: 00186392 bankové spojenie: Poštová banka
číslo účtu: 20243878/6500

číslo telefónu: 055 6815812
fax : 0556815835

DIČ:2021235700

Adresa: LÚČ – Domov sociálnych služieb, Šemša 139, 044 21 Šemša

LÚČ – Domov sociálnych služieb č. 139, 044 21 Šemša

**Úrad komisára pre osoby
so zdravotným postihnutím
JUDr. Zuzana Stavrovská
Račianska 153**

831 54 Bratislava 35

Vaša zn.
M/13/2017/DSS

Naša zn., č.j.

Šemša, 13.08.2019

VEC

Stanovisko k výsledku monitoringu

Vážená pani komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím JUDr. Zuzana Stavrovská

Dňa 30.06.2018 sme obdržali oboznámenie s výsledkami monitoringu v LÚČ – DSS Šemša. V úvode môjho listu sa ospravedlňujem za správanie bývalého kolegu. Dôvod jeho správania nepoznám a nemám právo ho hodnotiť. Je mi ľúto, že vo Vašom monitoringu je 99 % negatívnych zistení. To, že zariadenie sídli v kaštieli s priloženým nádherným parkom vie veľmi veľa ľudí v Košiciach, na Slovensku aj v zahraničí, no o náročnej a zodpovednej práci zamestnancov LÚČ – DSS a ich pracovnom nasadení vedia iba zainteresovaní. Snažili sme sa s kolegyňami napísať čo najobjektívnejšie o činnostiach a práci, o zlepšení vzťahov od 01.12.2017, od kedy som do zariadenia nastúpil ako poverený riaditeľ a dávame Vám na vedomie spätnú väzbu a informácie o plnení daných opatrení :

1/ LÚČ – DSS v Šemši má zriadený v Poštovej banke a.s. Košice účet pre prijímateľov sociálnych služieb / ďalej len prijímateľ / v zariadení, každý prijímateľ má zriadenú analytickú kartu pod svojím osobným číslom a menom, kde sa evidujú všetky jeho príjmy a výdaje, či už bezhotovostné alebo v hotovosti. Kapacita LÚČ – DSS je 170 prijímateľov, ktorým sú mesačne objednávané lieky, zdravotné a hygienické potreby, pochutiny, nápoje, fajčivo, holičské, kadernícke a pedikúrske služby, odev, obuv, bielizeň ... Všetky vymenované komodity sú uhrádzané bezhotovostnými prevodnými príkazmi jednotlivým dodávateľom a nie je možné, aby tí vystavovali faktúry individuálne pre každého prijímateľa, ak by mal osobný účet.

IČO: 00186392 bankové spojenie: Poštová banka

číslo telefónu: 055 6815812

číslo účtu: 20243878/6500

fax : 0556815835

DIČ:2021235700

Adresa: LÚČ – Domov sociálnych služieb, Šemša 139, 044 21 Šemša

V neposlednom rade pri osobných účtoch by sa zvýšili náklady každému prijímateľovi za ich vedenie a za každý zaúčtovaný pohyb finančných prostriedkov.

V našom zariadení je v súčasnej dobe 40 prijímateľov, ktorí sú spôsobilí na právne úkony, no v nepomernej väčšine ide o osoby, ktoré nepoznajú hodnotu preňazí, sú nesprávne orientovaní v čase a v priestore. Spôsobilí na právne úkony sú vo väčšine prípadov len z tohto dôvodu, že nikto nepodal návrh na príslušný súd o ich čiastočné pozbavenie a nerobí to ani naše zariadenie ak na to nie je vážny dôvod. Čiastočne spôsobilí na právne úkony sú 10 prijímatelia.

Pri prijímateľoch, ktorí nemajú úplnú spôsobilosť na právne úkony súdom ustanovený opatrovník transparentne nakladá s ich finančnými prostriedkami a v pravidelných intervaloch informuje príslušný súd.

V mesiaci júl 2018 bola v LÚČ – DSS Šemša vykonaná kontrola z Úradu hlavného kontrolóra Úradu Košického samosprávneho kraja práve na nakladanie s finančnými prostriedkami tretích osôb, ich účtovanie, dodržiavanie právnych predpisov a riadneho finančného hospodárenia, ktorou nám neboli vytknuté žiadne nedostatky. Správa o výsledku kontroly tvorí prílohu č.1 tohto listu.

2/ Stanovisko k zisteniam z osobných rozhovorov s prijímateľmi :

- Prijímateľom, ktorí sú spôsobilí na právne úkony v plnom rozsahu je viackrát mesačne podľa záujmu a ich finančných možností vyplácané vreckové a prijímateľom, ktorí sú čiastočne spôsobilí na právne úkony sa vypláca vreckové v zmysle uznesení Okresného súdu Košice – okolie.
- Strava pre prijímateľov a zamestnancov sa pripravuje spoločne a jednotne vo veľkokapacitných kotloch v stravovacej prevádzke zariadenia. Pri jej príprave sa pridrižiava predpísaných receptúr s dodržaním pestrosti, výživovej a nutričnej hodnoty racionálnej a diabetickej stravy. Každý jedálny lístok sa týždeň vopred prejednáva s úväzkovým všeobecným lekárom, ktorý ho verifikuje. V zariadení je menovaná stravovacia komisia, ktorej členom je aj zástupca z radov prijímateľov a podieľa sa tiež na tvorbe jedálneho lístka. Práve na takýto podnet zo strany stravovacej komisie bola od 01.05.2018 navýšená stravná jednotka v zariadení a ohlasy zo strany prijímateľov a zamestnancov sú kladné.
- Pri vykonávaní osobnej hygieny sa ojedinele vyskytnú prijímatelia, ktorých je potrebné ustavične upozorňovať, aby sa nevyzliekali už na izbe, ale ide o exhibicionistické typy, ktoré sa radi predvádzajú a títo práve po zákaze reagujú agresívne. Napriek tomu sú prijímatelia ustavične upozorňovaní zo strany personálu na dodržiavanie intimity.

- *Zákon č. 448/2008 z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov o rehabilitácii ako sociálnej službe poskytovanej v domove sociálnych služieb vôbec nepojednáva. Takáto služby by sa mala uhrádzať prijímateľmi ako nadštandardná, no napriek tomu LÚČ – DSS s takouto pozíciou disponuje práve s cieľom zlepšenia zdravotného a psychického stavu prijímateľov. Rehabilitáciu v zariadení vykonáva rehabilitačná pracovníčka priamo v budove na to určenej alebo priamo na oddeleniach zdravotného úseku podľa potreby a možností mobility prijímateľov. Rehabilitácia sa vykonáva na základe doporučenia úväzkového všeobecného lekára, alebo individuálneho záujmu prijímateľov.*
- *V ojedinelých prípadoch pri emočných a agresívnych atakoch prijímateľov voči iným prijímateľom alebo zamestnancom zariadenia sa realizuje fyzické obmedzenie prostriedkami na to určenými a povolenými, no max. na 15 minút, o čom sa podáva záznam na Ministerstvo zdravotníctva SR / vid'. príloha č. 2. /*
- *Každý zamestnanec je oboznámený s Etickým kódexom vydaným zariadením, ktorý upravuje profesionálnu etiku správania sa zamestnancov k prijímateľom a dodržiavanie ich ľudských práv. Ako postih prípadeného porušenia je ústne napomenutie riaditeľa zariadenia a následne sa postupuje v zmysle platných právnych noriem a smerníc DSS / vid'. príloha č. 3. Etický kódex /.*
- *V samostatnej budove / tréningové chránené bývanie / sú prijímatelia viac menej samostatnejší, u ktorých má denný dohľad sociálna pracovníčka a nočná služba vykonáva pravidelné nočné obchôdzky. Ak sú prijímatelia uzamknutí, je tak jedine z ich vôle a uzamknutí sú z vnútornej strany. V roku 2018 sa spustila do prevádzky ďalšia vedľajšia budova určená na podobný účel. Dohľad sa zmenil v tom, že aj denná aj nočná služba má miestnosť priamo v objekte a vykonáva dohľad nad oboma budovami, ktoré sú oddelené len chodníkom.*
- *Kľúčový zamestnanec je určovaný najmä ako následok vzájomného vzťahu, rešpektovania, resp. sympatií s daným prijímateľom. Máme za to, že neustálou komunikáciou medzi vedením, zamestnancami a prijímateľmi sú vzťahy na porovnateľne lepšej úrovni, k čomu v nemalej miere prispievajú aj rôzne spoločenské, kultúrne a športové akcie medzi viacerými zariadeniami v rámci KSK. Je veľmi diskutabilné či z rozhovoru s tým, ktorým prijímateľom je možné vyhodnotiť pocit dôvery ku kľúčovému zamestnancovi. Na jedného kľúčového zamestnanca pripadá cca 8-10 prijímateľov, v niektorých prípadoch až 14 prijímateľov, ktorých psychiatrické diagnózy sa pohybujú v škálach od ethylizmu, schizofrénie, schizoafektívnych porúch, epilepsie, organického psychosyndrómu, ťažkej duševnej zaostalosti a mnohých iných pridružených diagnóz, ktorých prejavy pyramídovo extrémne skáču do krajností a sú v mnohých prípadoch nevyspytatelné a nepredvídateľné.*

- *Tvrdenie o súperení prijímateľov o priazeň zamestnancov je možné brať z rôznych uhlov. Vo viacerých prípadoch sú naši prijímatelia mentálne na úrovni detí, kde je takýto stav bežný, zamestnanci ho vedome nepreferujú a nie je možné povedať, že prijímatelia majú z toho akési výhody.*

Máme za to, že pôvodcom mnohých negatívnych postojov a názorov na chod v zariadení pri osobnom rozhovore s Vami bol jeden prijímateľ z budovy „tréningového chráneného bývania „ / čo aj sám potvrdil /. Ide o prijímateľa, ktorý je v našom zariadení od r. 2000. Jeho jednou zo základných povahových čŕt je, že nikdy s ničím nie je spokojný. Už tým, že býva v takomto objekte, aj keď jeho jediným príjmom je len čiastočný invalidný dôchodok, mu vychádzame všemožne v ústrety, ale odozva je vždy negatívna. V minulosti bol v zariadení zamestnaný na odhodu na prácu ako vrátnik, no po zneužití služobnej pečiatky na falošné potvrdenie o praxi, z ktorého očakával výhody, bol s menovaným rozviazaný pracovný pomer. Viac ako dva roky je vyšetrovaný zo strany MVSR NAKA a obvinený z viacerých trestných činov. Základ jeho negatívneho postoja je v tom, že nechce byť v zariadení, nemá však žiadnu inú možnosť vrátiť sa do primárneho prostredia. Zmenu pobytu do iného zariadenia však odmieta, no na druhej strane si plne uvedomuje všetky výhody pobytu v takomto inštitúte a plne ich využíva.

Stanovisko k systémovým nedostatkom v zariadení sociálnych služieb :

1/ O odmietaní zazmluvnenia zdravotných sestier nemáme vedomosť. Naše zdravotné sestry, ani vedenie nevznieslo požiadavku zazmluvnenia. Zdravotné sestry sú však registrované v komore zdravotných sestier, pravidelne sa zúčastňujú školení a vzdelávaní čím si dopĺňajú v rámci celoživotného vzdelávania svoje vedomosti a zručnosti.

2/ LÚČ- DSS v terajšom období disponuje so 61,4 % odborných zamestnancov z celkového počtu 113 zamestnancov / vid'. príloha č. 4. – Organizačná štruktúra LÚČ – DSS Šemša /.

Finančné ohodnotenie zamestnancov DSS ide v znení zákona o práci vo verejnom záujme, ktoré ako vieme je nastavené tak ako je. Zamestnancom LÚČ – DSS sa vedenie snaží finančne prispieť formou odmien v letnom a zimnom období podľa množstva mzdových prostriedkov, ktoré sa získavajú šetrením z PN, dlhodobých PN a OČR. Problém je s hľadaním nových kvalifikovaných zamestnancov a súvisí s dvoma aspektami – poddimenzované platy a veľmi zlá dopravná infaštruktúra do zariadenia. Zariadenie je vzdialené cca 20 km od Košíc, dopravné spojenie je riešené dvakrát ranný spoj a dvakrát popoludňajší spoj. Napriek tomu v snahe vykonávať svoju prácu zodpovedne a poctivo,

zamestnanci sa spájajú do skupín a cestujú vlastnými dopravnými prostriedkami. V čase sviatkov a dní pracovného pokoja je doprava do Šemše zredukovaná na polovicu.

3/ O nedostatočnom financovaní zo strany zriaďovateľa na vykonanie rekonštrukčných a stavebných úprav v iných samosprávnych krajoch sa nevieme vyjadriť.

*Zo strany KSK ako zriaďovateľa LÚČ – DSS môžeme konštatovať nasledovné :
Za posledné obdobie boli pridelené finančné prostriedky na interiérové vybavenie, telekomunikačnú techniku, výpočtovú techniku, prevádzkové stroje, prístroje a zariadenia, opravu rozvodov vody a kúrenia, opravu strechy, opravy a servis výpočtovej a telekomunikačnej techniky, všeobecné služby, revízie, deratizáciu, rekonštrukciu budovy tréningového podporovaného bývania, stavebné úpravy na zníženie kapacít izieb / z piatich prijímateľov na dvoch /...
Týmito opravami a rekonštrukciami zariadenie prispelo k skvalitneniu poskytovania sociálnych služieb prijímateľom a zlepšeniu pracovných podmienok zamestnancom LÚČ – DSS.*

4/ V LÚČ – DSS nemáme negatívne skúsenosti o návratoch prijímateľov s dekubitmi, alebo bez šiat. Konštatujeme dobrú spoluprácu so zdravotníckymi zariadeniami.

5/ Kapacita LÚČ – DSS je 170 prijímateľov, v súčasnosti 168 prijímateľov. Z celkového počtu prijímateľov je 40 spôsobilých na právne úkony v plnom rozsahu, 10 čiastočne pozbavených a 118 úplne pozbavených na právne úkony. Ide o prijímateľov, u ktorých návrhy na pozbavenie podali rodinní príslušníci pred prijatím do zariadenia, na čo sme nemali žiadny vplyv. V rokoch 2017-2019 sme podali na príslušný súd 7 návrhov o prinavrátenie čiastočnej spôsobilosti na právne úkony, ktorým bolo kladne vyhovené a uznesenia sú právoplatné.

6/ So zisteniami v bode 6 úplne súhlasíme, s takýmito prípadmi sa pravidelne stretávame, no nie je v našej moci takúto skutočnosť zvrátiť, pretože právna úprava takéhoto stavu neexistuje.

7/ Výnimočnosť zariadenia LÚČ – DSS z hľadiska geografického spočíva v minimálnej dostupnosti sietí mobilných operátorov, čím je zariadenie ako jediné bez operačného systému Cygnus. Z tohto dôvodu všetka administratíva dochádzky, stravovania, skladovania, úhrad... spočíva v manuálnej práci zamestnancov DSS. Danou situáciou a aktívne zaoberáme a hľadáme riešenie.

8/ Prijímatelia disponujú minimálne s 25 % sumy životného minima. Je im pravidelne vyplácané vreckové, poverené osoby za účasti prijímateľov, ktorí sú pozbavení spôsobilosti na právne úkony robia drobné nákupy, sociálny a zdravotný úsek vykonáva zdravotnícku a sociálnu starostlivosť pre prijímateľov. Je pravdou, že výška finančných prostriedkov niektorých prijímateľov nepostačuje na uspokojenie ich osobných potrieb a to najmä u prijímateľov, ktorým boli priznané invalidné dôchodky v minulom období a v horšom prípade čiastočné invalidné dôchodky či dokonca len dávky v hmotnej núdzi a príspevky k týmto dávkam. Po uspokojení potrieb prijímateľom nezostáva dostatok finančných prostriedkov na úhrady za poskytované sociálne služby a napriek doplácaniu zo strany rodinných príslušníkov do úhrady prijímateľa, narastajú pohľadávky voči nim. K 31.08.2019 sú pohľadávky voči prijímateľom za nezaplatené sociálne služby alebo ich časť v celkovej výške 30 580,21 €. S danou situáciou zariadenie vzhľadom k právnym normám nedokáže urobiť nič.

9/ Zmluva o poskytovaní sociálnych služieb bola navrhnutá a schválená KSK odborom sociálnych vecí, napriek tomu zariadenie sa snažilo vytvoriť čitateľnejšiu zmluvu pre prijímateľov, ktorí sú negramotní / vid'. príloha č. 6. – piktogramy /.

Vážená pani JUDr. Stavrovská písali ste, že sa prídete pozrieť do zariadenia LÚČ – DSS. Či nám návštevu ohlásite alebo nie, radi Vás uvidíme a ukážeme Vám aj kladné stránky nášho zariadenia.

S pozdravom

Ing. Martin Vátra
poverený riadením LÚČ – DSS Šemša
a kolektív LÚČ - DSS

LÚČ - Domov sociálnych služieb
Šemša č. 139
044 21 Šemša 3